

raad voor cultuur
raad voor cultuur
raad voor cultuur

R.J. Schimmelpennincklaan 3
postbus 61243
2506 AE Den Haag
telefoon +31(0)70 310 66 86
fax +31(0)70 361 47 27
e-mail cultuur@cultuur.nl
www.cultuur.nl

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De heer drs H. Zijlstra
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

datum: 5 september 2011
ons kenmerk: rc-2011.06223/2

onderwerp: advies Europese Culturele Hoofdstad 2018

Geachte heer Zijlstra,

Bij besluit van het Europees Parlement en de Raad (1419/1999/EG, herzien bij 1662/2006/EG) is Nederland, evenals Malta, aangewezen om in 2018 een Europese Culturele Hoofdstad voor te dragen.

U bent voornemens uiterlijk 31 december 2011 een oproep te doen aan Nederlandse steden om zich te kandideren. Daarbij is het toegestaan (cf. artikel 3.3 van het besluit) om beperkt specifieke nationale voorwaarden te stellen aan de kandidaten.

In uw brief van 29 juni 2011 vraagt u de Raad voor Cultuur om u over mogelijke voorwaarden te adviseren in een beknopt advies. Deze voorwaarden dienen als aandachtspunten voor de kandidaten.

Naast specifiek Europese eisen waar het programma van een kandidaat aan moet voldoen en waar de Europese commissie op toeziet, stelt artikel 3.3 van het besluit: "Het programma moet consistent zijn met de nationale cultuurstrategie of het nationale beleid van de desbetreffende lidstaat, of, conform de institutionele inrichting van de lidstaat, met de regionale cultuurstrategieën, op voorwaarde dat die strategie of dat beleid niet het aantal steden beperkt dat conform dit besluit als Culturele Hoofdstad van Europa kan worden aangewezen".

Bovenstaande in overweging nemend en in aanvulling hierop, komt de Raad tot de volgende aandachtspunten:

Het Europese Culturele Hoofdstad (ECH) programma moet zijn ingebed in de lange termijn strategie van het stedelijke cultuur beleid. De programmering voor Europese Culturele Hoofdstad is daarop hooguit een extra stimulans. Dit betekent ook dat geen grote infrastructurele inspanningen worden verricht ten behoeve van het ECH programma alleen, maar dat deze passen binnen de stedelijke ontwikkeling. Het is anderzijds wel de bedoeling dat de programmering tot duurzame resultaten leidt. Met andere woorden, de stad moet ook na afloop van het jaar profijt houden van de titel Europese Culturele Hoofdstad.

In de Europese Culturele Hoofdstad wordt cultuur in een brede context geplaatst, waarbij aanknopingspunten met andere sectoren worden gezocht, zoals het bedrijfsleven, het onderwijs, de stadsontwikkeling. De stad moet zich in haar geledingen herkennen en vertegenwoordigd weten. Aanknopingspunten met andere sectoren waarborgen het belang van cultuur ook op langere termijn.

Ten aanzien van genoemde waarborg is het eveneens van belang dat bevolkingsgroepen zich in het programma herkennen. Hiermee wordt aandacht voor de diversiteit van de bevolking in de breedste zin bedoeld: naar leeftijd, geslacht, sociaal-economische achtergrond, seksuele oriëntatie, culturele en etnische diversiteit.

Naast landelijke uitstraling die van het ECH programma mag worden verwacht, moet het zijn ingebed in de regio. Dit betekent dat programmering in overleg met partners in de regio wordt vastgesteld, zodat de uitstraling die de titel Europese Culturele Hoofdstad met zich meebrengt niet alleen voor de stad maar ook voor de regio profijtelijk is.

Van een Europese Culturele Hoofdstad mag worden verwacht dat zij zich aan Europa toont en dat Europa ook binnen de stad zichtbaar is.

Tot slot wil de Raad ten aanzien van de samenstelling van de jury graag opmerken, dat deze in zijn ogen in staat moet worden geacht de programma's van de kandidaten vanuit een brede blik te beoordelen.

Met vriendelijke groet,

Mirjam de Meijer
wnd. voorzitter

Jeroen A. Bartelse
algemeen secretaris